

Međunarodni istraživački projekat

Dvije trećine zločina na početku rata

Kao posljedica etničkog čišćenja od 1991. do 1995. godine, u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini raseljena su blizu tri miliona stanovnika, navedeno je u međunarodnom istraživačkom projektu.

Riječ je o "smišljenom i planiranom djelovanju jedne etničke ili religijske grupe čiji je cilj uklanjanje civilnog stanovništva drugoga etnokonfesionalnog porijekla s određenih geografskih prostora", navedeno je u zaključcima *Inicijative naučnika*, međunarodnog projekta u kojem učestvuje više od 300 naučnika iz cijelog svijeta.

U istraživanju pod nazivom *Etničko čišćenje i ratni zločini 1991 - 1995*, osmo koje je ova grupa uradila, zaključeno je da su "etničko čišćenje i ostale zločine činile sve strane u sukobu, iako postoje velike raz-

like u težini i obimu". Prema rezultatima ovog istraživanja, najveći dio zločina počinile su srpske snage protiv bosanskih muslimana od aprila do oktobra 1992, te u manjem obimu protiv Hrvata. Navodi se i da su hrvatske snage provele kampanje etničkog čišćenja Srba u istočnoj i zapadnoj Slavoniji i Krajini, te protiv Bošnjaka u Mostaru i centralnoj Bosni, a da su u nekoliko slučajeva snage bosanskih muslimana viktimizirale Srbe u BiH, ali u znatno manjoj mjeri od ostalih zaraćenih strana.

Istraživanje *Inicijative naučnika* pokazalo je i to da se na prostorima BiH skoro 70 posto svih progonstava i smrtnih slučajeva desilo od aprila do augusta 1992; a "uvjerljivo najveći broj počinile su oružane jedinice Srba". "Od ukupnog broja

od 2,2 miliona izgnanih i približno 100.000 ubijenih, nedvosmisleno većinu čine Bošnjaci. Više od 80 posto nesrpskog stanovništva nestalo je s prostora današnje Republike Srpske.

"Do danas samo nekoliko najtežih slučajeva etničkog čišćenja u BiH može se označiti kao zločin genocida (masakr u Srebrenici 1995. godine)", naglašeno je. Navedeno je i to da prisilno preseljenje, samo po sebi i samo za sebe, nije djelo genocida, te da "samo kada etničko čišćenje implicira nedvosmisleno namjeru istrebljenja možemo govoriti o genocidu".

Direktor projekta *Inicijativa naučnika* američki historičar **Charles Ingrao** objasnio je da je cilj cijelog projekta neutralno sagledavanje nedavne prošlosti na ratom zahvaćenom prostoru bivše Jugoslavije.